

Databáze jeskyní Českého krasu: doplňky a změny za období od 1. října 2017 do 30. září 2019

Inventory of caves of the Bohemian Karst: Supplements and changes for the period from October 1, 2017 to September 30, 2019

Karel Žák¹, Michal Kolčava², Roman Živor³, Michal Hejna³

Abstract

This paper updates the cave cadaster file of the Bohemian Karst and summarizes changes to the file, including new cave discoveries during the last two years. New extensions within the already known caves were of minor importance, but ten new caves were found. Two important caves were recorded during the quarry operation in the VČS-East Quarry near Koněprusy. The largest of them was the Korozní Cave, 37 m deep and about 150 m long. The cave has been already removed by quarrying. In the Kostnice Cave, about 100 m long and 17 m deep, fossil bones of Pleistocene glacial fauna were found. The Kostnice Cave extends beyond the quarry limit and should be preserved. The number of caves of the Bohemian Karst recorded in the cave file reached a total of 706, with a total length of 25,224 m.

1. Úvod

Na soupis jeskyní Českého krasu (ŽÁK et al. 2003) a na jeho doplňky, zveřejňované od té doby pravidelně v tomto periodiku (naposledy s kompletním přehledem všech evidovaných jeskyní Českého krasu ŽÁK et al. 2017), navazujeme souhrnem hlavních změn v databázi jeskyní Českého krasu za uplynulé dva roky. Příspěvek zahrnuje změny zaznamenané v databázi jeskyní Českého krasu v období od 1. října 2017 do 30. září 2019. Nové údaje z této místní databáze jsou periodicky předávány do celostátní databáze jeskyní JESO, kterou spravuje Agentura ochrany přírody a krajiny ČR.

V příspěvku jsou zahrnuty jen ty změny a aktivity v jeskyních, o kterých jsme se dozvěděli. Pokud není činnost jednotlivců nebo skupinek publikována (nebo napojena na jednotlivé Základní organizace České speleologické společnosti), může nám unikat. Lokální evidenční čísla jeskyní uvádíme oproti plné verzi evidenčního čísla v celostátní databázi jeskyní JESO ve zkráceném formátu, stejně jako v předchozích příspěvcích. Nezměnila se ani metodika určování délek a celkového převýšení (denivelace) jeskynních dutin.

Před přehledem jednotlivých změn v databázi jeskyní zařazujeme stručné informace o některých výzkumných aktivitách, které byly v tomto období realizovány v jeskyních nebo při jejich vchodech a o dalších změnách v krasu, týkajících se zejména geomorfologie.

2. Výzkum fosilních a subfosilních obratlovců a měkkýšů

I. Horáček se věnoval se spolupracovníky zpracování vzorku obratlovčí mikrofauny z bazálních sintrů v Petrově dómu Koněpruských jeskyní. Jedná se o poměrně neobvyklé netopýří společenstvo s několika dalšími druhy, které je starší než slavná kapsa C718 nebo společenstvo z Jižního komína v Proškově dómu (TRÁVNÍČKOVÁ a HORÁČEK 2019). Studována byla i obratlovčí mikrofauna z dalších lokalit (nově objevené jeskyně Kubrychtova na Tetíně a Kostnice ve Velkolomu Čertovy schody – východ), zatím bez publikace výsledků. Materiál

obratlovčí mikrofauny z jeskyní a kvartérních povrchových lokalit Českého krasu byl v posledních letech hojně využit v souborných studiích. Kromě prací již citovaných v předchozím soupisu (ŽÁK, KOLČAVA a ŽIVOR 2017) lze jmenovat například diplomové práce PUTALOVÉ (2016) a TRÁVNÍČKOVÉ (2016), dále studii KNITLOVÉ a HORÁČKA (2017).

V. Ložek se zabýval problematikou ukončení růstu velkých kaskád holocenních sladkovodních vápenců při krasových pramenech a v povrchových vodních tocích v Českém krasu. Článek obsahuje nová radiouhlíková stáří pro reliktní pěnovecové kaskády v údolí pod Zadní Kopaninou, jejíž tvorba skončila zřejmě zhruba v intervalu 1112 – 930 let před Kristem (LOŽEK 2018). Stejný autor v rámci článku o ekosystémech v geologické minulosti publikoval také profil ve výplni suchého údolí nad Tetínem (LOŽEK 2019).

3. Zpracování starších archeologických nálezů z jeskyní

Žádný nový archeologický výzkum v jeskyních Českého krasu v posledních dvou letech neprobíhal, byl ale dále zpracováván archeologický materiál ze starších výzkumů. Článek RMOUTILOVÉ et al. (2018) se věnoval výzkumu lidské lebky z Proškova dómu Koněpruských jeskyní. Autoři potvrdili, že se s vysokou mírou pravděpodobnosti jednalo o ženu. Některé znaky lebky odpovídají morfologii z období před posledním glaciálním maximem, i když dosavadní radiouhlíkové datování zařadilo nález do pozdního glaciálu, po posledním glaciálním maximu. Další výzkum lebky je plánován. Shrnutí byla činnost archeologa Slavomíla Vencla v Českém krasu (EIGNER 2019).

Nově byly datovány dva typy uhlíkatých vzorků z jeskyně 15-005 Martina (ŽÁK et al. 2018b). Zpřesněné radiouhlíkové stáří pro uhlíky z ohně kryté sintrovou deskou z Vesmírné chodby leží v intervalu 10 059–9 457 let před Kristem a spadá do pozdního paleolitu. Stáří zuhelnatělých žaludů z Huťovy chodby je novověké (v intervalu let 1691–1924).

¹ Geologický ústav AV ČR, v. v. i., Rozvojová 269, 165 00 Praha 6 – Lysolaje; zak@gli.cas.cz

² Česká speleologická společnost, ZO 1-05 Geospeleos; mayk@atlas.cz

³ Česká speleologická společnost, ZO 1-02 Tetín; roman.zivor@gmail.com; michal.hejna@post.cz

Poděkování: Děkuje všem jeskyňářům a zaměstnancům lomařských firem, kteří nám poskytli zpřesňující a nové údaje. Firmě Velkolom Čertovy schody, a. s., děkuje za možnost dokumentace jeskyní v dobývacím prostoru lomu. Doplnění databáze jeskyní Českého krasu probíhá v rámci podpory RVO67985831.

Český kras (Beroun), 45 (2019), 60–66, 1 obr, 5 obr. na obálce časopisu

© Muzeum Českého krasu, p. o., Beroun

ISSN 1211-1643

ISBN 978-80-87708-13-2

4. Sedimentologický, mineralogický a geochemický výzkum krasu

ROWBERRY et al. (2018) studovali procesy vzniku tzv. bílých vrstev v Českém krasu, tedy pomalé selektivní rozpouštění některých součástí ve vápencích, které může předcházet vzniku krasových forem a vytvořilo také lokality jedinečně zachovaných drobných fosilií ve vápencích.

V. Suchý se širokým kolektivem spolupracovníků publikovali další dva příspěvky v sérii prací týkajících se speleogeneze a speleotém v oblasti koněpruského devonu (SUCHÝ et al. 2018, 2019). Zaměřeny byly jednak na nejstarší speleotémy Koněpruských jeskyní (tzv. koněpruské růžice), jednak na speleotémy neodtěženého zbytku Chlupáčovy sluje v lomu Kobyla u Koněprus. Potřebnou diskusi nových interpretací uvedených v těchto publikacích zde nelze vzhledem ke „zpravodajskému“ charakteru tohoto příspěvku uvést.

V rozsáhlé mezinárodní monografii o zaledněných jeskyních byly v kapitole o minerálech, které vznikají v zaledněných jeskyních souběžně s mrznutím vody (kryogenní jeskynní minerály, ŽÁK et al. 2018) uvedeny příklady těchto minerálů, které vznikaly v jeskyních Českého krasu v poslední době ledové (příklady z jeskyní 11-040 Novoroční, 14-001 Portálová, 15-001 Koda, 26-002 Na Javorce).

Pokračoval výzkum geochemických stop (hlavně nepatrně zvýšených obsahů rtuti v sedimentech a na stěnách jeskyně) po peněžokazecké činnosti v horním patře Koněpruských jeskyní. Výsledky prezentovali na mezinárodním sympoziu MATOUŠKOVÁ et al. (2019).

5. Morfologické změny v nečinných lomech a ve volném terénu

Vzhledem k převážně suchému počasí posledních dvou let větší výskyt skalních řícení v terénu mimo lomy nenastal. Spouštěcím mechanismem skalních řícení jsou obvykle období s velkým množstvím srážek nebo zimy s častou oscilací teplot pod a nad 0 °C. Pokračovalo zavážení některých lomů. U činných lomů ležících v CHKO Český kras se zpravidla jedná pouze o vnitřní výsypky skryvkových zemin. Ty dále narůstaly například v Kruhovém lomu u Tetína i v lomu Čerínka u Bubovic. Vně hranic CHKO jsou v lomech skládkovány i různé inertní odpady, zejména výkopové zeminy (např. Modrý lom na Damilu u Tetína). Skládkování v lomu Nový Čížovec u Trněného Újezdu bylo ukončeno a povrch závážky je rekultivován, slouží různým sportovním aktivitám (RC Truck trial Praha a další). V pásmu lomů Branžovy u Loděnic pokračuje odtěžování hřebene tvořeného hlavně vápenci stupně lochkov podél s. okraje jámového lomu.

Značně se v posledních letech rozšiřovala činnost horolezců, prováděná v dnes moderním stylu, tedy vytvářením „lezeckých parků“ s upravenými přístupy ke skalám a upraveným terénem pod skalami, často i srovnaným do umělých stupňů s vodorovným povrchem. Součástí výstavby těchto areálů je očištění skal od všech volných kamenů a veškeré vegetace, omytí povrchu skal tlakovou vodou a zajištění hustě vedle sebe zřízených lezeckých cest s velkým počtem jisticích prvků osazených ve vrtaných děrách. Tyto moderní trendy provozování skalního lezení spojené s koncentrovanou návštěvností značně pozměnily vzhled skal v přírodní rezervaci (PR) Tetínské skály. Jednalo se jednak o Tetínskou rokli, jednak o jv. část lomu Montánka (Kavčí lom) a navazující skály podél železniční trati. Zde došlo někdy v prvních měsících roku 2018 i k pádu velkých skalních bloků těsně vedle trati. Těmito aktivitami se také zvýšila návštěvnost a tím poškození jeskyní v Tetínské rokli, které jsou občas využívány k dětským hrám. Snad nejlépe dokumentuje tyto nové trendy výňatek z webového rozhovoru s jedním z tvůrců lezeckého areálu v Tetínské rokli (z <https://www.emontana.cz/lezeni-tetin/>, 6. 5. 2018): „Byla to dobrá

práce, ale změnili jsme toho víc, než čekali. Lámali jsme tuny skály, kamaráde. Měli jsme sbíjet kladivo. Odlamovali jsme obrovské šutry o velikosti pracovních stolů, které dokonce dole ucpalý potok.“ Podobný trend nastal i v PR Kobyla v lomu na Kobyle, kde při čištění skalních stěn od volných kamenů došlo ke zranění s následným zásahem záchranářů a vrtulníku (vrtulník přistál přímo na dně lomu Kobyla, 28. 4. 2019) i na dalších místech (v době zpracování tohoto příspěvku v lomech v údolí Kačáku). Lezení a úpravy skal a terénu v posledních letech státní ochrana přírody toleruje i v úsecích, které před tím byly po dlouhé desítky let pro horolezce tabu. Vysoká návštěvnost lezeckých parků bez souběžného zřízení parkovacích ploch pro auta, přístupových cest a veřejného WC má svoje negativní dopady.

6. Zpřesnění, opravy a změny údajů v databázi u již dříve evidovaných jeskyní

V této části jsou, v pořadí podle evidenčních čísel jeskyní, uvedeny změny související s průzkumnou činností členů České speleologické společnosti, sdružených do jednotlivých základních organizací (dále ČSS ZO), tedy například prolongace jeskyní nebo propojení dříve samostatných jeskyní. Jako prolongace je ve speleologické terminologii označován průzkum nových částí jeskyně prováděný obvykle výkopem nepevněných jeskynních sedimentů či odstraňováním skalních závalů. Shrnutý jsou i změny v údajích u některých již dříve evidovaných jeskyní, ke kterým došlo v souvislosti s jejich odtěžením v činných lomech nebo zavalením vchodů.

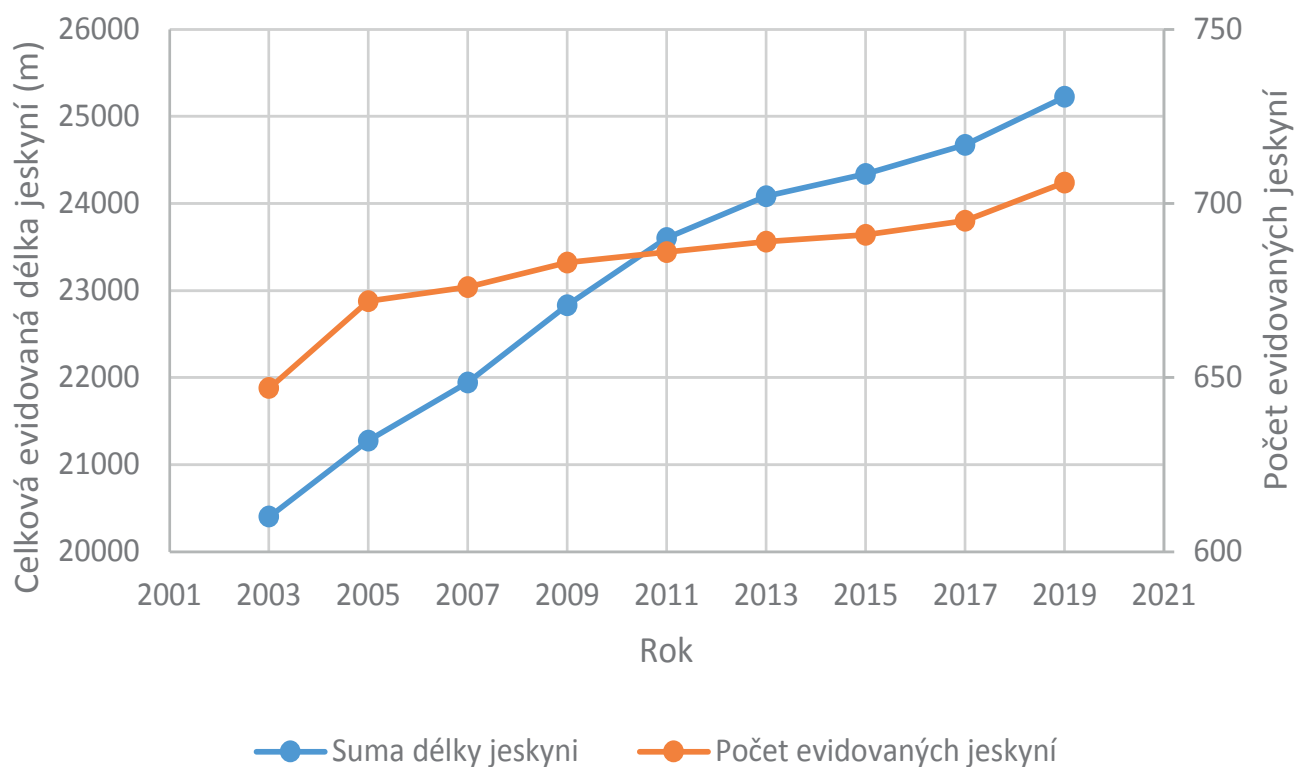
10-009 U Málkova (Blešárna). Jeskyně v uplynulých dvou letech zmizela pod závážkou lomu.

12-003 Nová jeskyně na Damilu. Koncem listopadu či počátkem prosince 2017 došlo k proražení skruží na vstupu této jeskyně bloky betonu, které byly vysypány nad jeskyní na skládce v Modrém lomu u Tetína. Závada byla opravena odstraněním dvou skruží a tedy zkrácením této umělé výztuže ve dnech 2–3. prosince 2017. V jeskyni byly nově vystrojeny fixními lany některé komíny.

12-008 Na konci. Jedná se o dlouhou dobu známou malou jeskyni, která se nachází v závalu, který uzavírá konec průzkumné štolky v Hergetově lomu na Damilu u Tetína. Po kamerovém průzkumu neprůlezných úžin došlo dne 10. března 2019 k otevření průlezu do volných prostor (T.+Š. Dvořákov, L. Pecka; ČSS ZO 1-02 Tetín). Objevené pokračování jeskyně byla chodba dlouhá 8 m s četnými odbočkami nadějnými pro další průzkum. Následně zde probíhaly dokumentační a prolongační práce. Je zřejmé, že se jedná o silně zkrasovělý prostor, ve kterém tvoří malé chodbičky uzavřené okruhy. Souhrnná délka prostor nově objevených v roce 2019 činila k datu uzávěrky 20 m, celková délka jeskyně tím narostla na 32 m, denivelace 3 m se nezměnila.

13-011 Bišilu. V jeskyni ležící v horní části Tetínské rokly nad umělým vodopádem pokračují práce zaměřené hlavně na vyklízení starých deponií vykopaného materiálu a na rozšiřování těsných profilů. Postup byl do konce roku 2018 zhruba jen o 2 m. V květnu 2019 aktualizovali M. Hejna a L. Pecka (ČSS ZO 1-02 Tetín) mapu jeskyně a udávají nárůst délky o 6 m na celkových 86 m.

13-024/B Tetínská propáštka 2. Práce v této jeskyni ležící ve spodní části Tetínské rokly probíhaly hlavně v blízkosti jejího vchodu. Byly pokládány koleje a prokopáván val před sondou Slepá vášeň. Tyto práce mají usnadnit transport materiálu z jeskyně. Po dokončení kolejí byl vyklízen napadaný materiál z horní etáže zmíněné sondy. Pokračovala také prolongace v koncové části jeskyně, kde byla jedna z chodbiček prodloužena asi o 4 m. Asi 5 cm vysoká mezera mezi stropem a sedimentem zde naznačuje další možnost pokračování

Obr. 1. Počet evidovaných jeskyní a celková délka všech jeskyní v Českém krasu mezi léty 2003 a 2019.

Fig. 1. The number of caves recorded in the cave cadaster and total length of all caves in the Bohemian Karst between 2003 and 2019.

směrem k jeskyni Bišilu. Intenzivnější prolongaci však brání nedostatek prostoru pro ukládání vykopaného materiálu. Celková délka jeskyně nebyla zatím v databázi upravována a činí 207 m.

14-007 Terasová. V závěru roku 2017 a počátku 2018 proběhl v této jeskyni, ležící v lomu Montánka u Tetína, prolongační pokus na konci plazivky z Tamangova sálu. Došlo k postupu jen zhruba o 1 m, chodbu zde blokuje velký zával shora, takže práce v tomto směru byly ukončeny. Dne 10. března 2018 při prohlídce jeskyně (L. Pecka, T.+Š. Dvořákoví, O. Mach; ČSS ZO 1-02 Tetín) byl zjištěn průvan z malého otvoru v místě u propásky zvané Kalhoty. Dne 25–26. května 2018 byl otvor rozšířen a po další akci a vytěžení části sedimentů se podařilo prolézt zhruba 4 m nové plazivky, která pokračuje dál v zatím neprůlezném profilu. Později se v tomto prostoru také již nepokračovalo. Délka jeskyně v databázi nebyla upravována. Ve vstupu jeskyně byl v létě roku 2019 vybudován nový uzavěr.

14-008 Devítikorunová. Jedná se o další jeskyni lomu Montánka. V listopadu 2017 byla po odstranění části velkého volného skalního bloku (P. Krčmář a T. Pinta) objevena několik metrů dlouhá chodbička, která obchází partii jeskyně s mohutným kolapsem stropu. Délka jeskyně tím narostla o 6 m na 65 m, denivelace 14 m se nezměnila. Od té doby v jeskyni občasné probíhalo jen rozšiřování těsných míst a vyklízení starých deponií.

14-040 Čtyřicítká. Jeskyně a zkrasovělý úsek ve stěně etáže nad ní byly v uplynulých dvou letech odtěženy. Jeskyně ležela v Kruhovém lomu mezi Tetínem a Srbskem.

15-005 Martina. Jedná se o významnou a často studovanou jeskyni v poleší Koda u Tetína. V únoru 2018 M. Hejna mapoval zhruba

6 m dlouhý prolongační postup v odbočce blízko za vchodem do jeskyně a porovnával pozici s výkopem, ve kterém byly zjištěny medvědí kosti (WAGNER et al. 2016). Obě místa jsou od sebe vzdálena zhruba 10 m. Pracovalo se i v místě s dřívějším nálezem zmíněných medvědí kostí, kde bylo za závalem obnaženo ústí chodbičky zaplněné téměř úplně sedimenty. V prosinci roku 2018 se pracovalo také v Hliněné chodbě, kde by průzkum negativní, chodba je jen korodovaná vrstevní spára a zužuje se do neprůlezných rozměrů. Pracovalo se i za Chodbou ozvěny (všechny práce ČSS ZO 1-02 Tetín). Celková délka jeskyně v databázi byla navýšena o 6 m na celkových 457 m.

15-021 Abri v Domášově a 15-024 Abri pod Skalkami. Během zpracování příspěvku o činnosti archeologa Slavomila Vencle v Českém krasu (EIGNER 2019) ze studia jeho pozůstalosti vyplynulo, že v databázi jeskyní bylo chybně přiřazeno synonymum Huťovo abri. K chybě došlo tím, že v obou převisech pracovali jak jeskyňář Petr Kohout (řečený Huť), tak i archeolog Slavomil Vencle. Správné přiřazení synonymu tedy je 15-021 Abri v Domášově (synonymum Jeskyně Domášov) a 15-024 Abri pod Skalkami (synonymum Huťovo abri).

15-023 Zajíčková. Při mapování jeskyně ležící v Děkanšském lese u Tobolky byly v září roku 2019 naměřeny nové parametry jeskyně, délka 14 m, denivelace 6 m. V jeskyni se nepracovalo, změny rozměrových údajů jsou důsledkem přesnějšího mapování.

15-028 Silvestrovská. V únoru 2018 při pořizování mapy této malé jeskyňky v poleší Koda (nedaleko jeskyně Martina) M. Hejna zjistil, že díky hrabavé činnosti zvířat má jeskyně již délku 4 m.

15-031 Jubilejní. V jeskyni ležící blízko jeskyně Koda v Kodském poleší probíhala občasné prolongace (vedoucí prací M. Hahn; ČSS

ZO 1-02 Tetín), zaměřená na prohlubování prostory těsně za vchodem. Puklina se směrem do hloubky uzavírá, takže dutina nabyla spíše na objemu než na délce. Dříve udávané rozměry délka 6 m a denivelace 4 m se již nezměnily. Výzkum v jeskyni byl v září roku 2019 ukončen, lanovka na dopravu materiálu na úpatí svahu byla demontována a byla pořízena mapka jeskyně.

17-006 Tomášková propast. Na přelomu let 2017 a 2018 došlo po velmi dlouhé přestávce k oživení potápěčského průzkumu v obtížně dostupném Žabím jezírku na dně Tomáškovy propasti v Tomáškově lomu u Srbska. Již dříve zde proběhly potápěčské průzkumy (poprvé 16. září 1967 potápěč z potápěčského klubu při Královodvorských železárnách Z. Kouba, HROMAS 1967). Za novými potápěčskými pokusy stál zejména P. Kubálek (ZO ČSS 1-06 Speleologický klub Praha; tři ponory). Další dva ponory byly uskutečněny ve spolupráci se ZO ČSS 1-10 Speleoaquanaut (potápěč R. Krzewinski), nepřinesly však zásadně jiné informace. Nejdále se v jezírku P. Kubálek dostal do hloubky 3,3 m a vzdálenosti 7 m od puklinové chodby. Při jedné z akcí musel být nouzově rozšířen velmi těsný přístup k jezírku (asi o 2 cm na šířku a 20 cm na délku). Z průzkumu vyplynulo, že se jedná o pokračování propasti zaplavenou chodbou hloubky zhruba 3 m, která je částečně zavalena, a ve které se na konci volný prostor výrazně snižuje. Stará sonda v suti před vstupem k jezírku by podle osobního sdělení F. Skřivánka měla pocházet od jeho pracovní skupiny, bližší informace o sondě nejsou dostupné. Délka ani hloubka jeskyně v databázi nebyla zatím upravována.

17-018 Augustová jeskyně. V jeskyni ležící také v Tomáškově lomu proběhlo několik pracovních akcí členů ČSS ZO 1-06. Prolongovány byly náznaky odboček v prostoru jv. a v. od hlavní síně jeskyně. Zdá se, že se ve skutečnosti jedná o plošně poměrně rozsáhlý výběžek hlavní síně, až po strop zaplněný sedimenty. Celkem byly při stropě dutiny prolongovány tři směry, každý do vzdálenosti zhruba 5 m. Ve stoupající prolongaci směřující k SV byla zastížena volná dutina délky okolo 2 m. Kterým směrem navazuje na hlavní prostoru nějaká sedimenty zaplněná chodba, je obtížné určit. Nově udávaná délka polygonu činí 85 m (na tento údaj upravujeme délku jeskyně v databázi), denivelace je 9,3 m. V dalším období bude nezbytné dopravit vykopaný materiál ven před jeskyni.

18-012 Drdova. V této nevelké jeskyni ve dně lomu Plešivec (též Nový Homolák) u Měňan započala prolongace členů ČSS ZO 1-04 Zlatý kůň ve druhé polovině roku 2018. Po vyklizení části materiálu napadeného do jeskyně během těžby v lomu a vykopání materiálu z úzkého meandru se 29. prosince 2018 podařilo proniknout do menší, šikmo ukloněné sínky o délce zhruba 4 m. V ní se v nejnižším místě v sedimentech ztrácí voda, která do jeskyně při dešti nateče. Délka prostor jeskyně dosáhla 24 m a hloubka ode dna lomu činí 10,5 m.

18-040 Bonzáková sluj. V jeskyni ležící v sz. ukončení lomu na Kožle u Koněprus se intenzivně pracovalo a vyklízely se závaly (ČSS ZO 1-04). Objemem vykopaných sedimentů se práce v Bonzákově sluji řadí mezi největší prolongační akce v Českém krasu v posledních desetiletích. Byly vyčištěny klesající prostory směrem k vodní hladině a prakticky vyčerpány všechny možnosti prolongace, k objevu nových volných prostor ale nedošlo. Práce ustaly po zaklesnutí chodeb na úroveň hladiny podzemní vody. Délku všech chodeb jeskyně upravujeme v databázi na 130 m, denivelace 38 m je beze změny.

21-001 Nad Kačákem. Jeskyně v údolí Loděnice/Kačáku mezi Hostimí a ústím Kačáku do Berounky je dlouhodobým pracovištěm členů ČSS ZO 1-11 Barrandien. V jeskyni se pracovalo zejména

ve stoupající odbočce sz. směru ze Sněmovního dómku a pokračovalo vyvážení materiálu z jeskyně. Došlo k postupu o několik metrů, který zatím nebyl mapován. Délku jeskyně v databázi proto neupravujeme. V koncové části této prolongace se pracuje v dutině, ve které jsou vrstevnaté předčtvrtohorní sedimenty (světlé a barevné jíly, písky, tmavé Mn/Fe horizonty) zaklesáváním výplně do nižších dutin překlopeny do téměř svislého průběhu vrstev.

21-069 Čtyřvchodová. V jeskyni na horní etáži lomu Alkazar (Hostim I.) se pracovalo hlavně před rokem 2018, kdy byly prolongovány zhruba vodorovné nízké chodby, směřující do masivu. Kdo realizoval tyto práce, nevíme. Délku všech prostor jeskyně aktualizujeme na 42 m, denivelaci na 6,5 m.

21-073/A, 21-073/B V lomu Alkazar. V přehledných údajích byla uváděna souhrnná délka dvou nepropojených částí této jeskyně 30 m. Tato plochostropá jeskyně se nachází na horní etáži lomu Alkazar, jen asi 10 m pod povrchem. Velmi nestabilní strop ve větší části jeskyně od přesnějšího mapování odrazuje, orientační proměření délky laserovým dálkoměrem ukazuje v portálu ležícím více na Z délku všech prostor 30 m, ve v. portálu 15 m. Délka v. portálu zahrnuje i odbočku, která je dnes neprůlezná, ale kterou by zřejmě bylo možné obě části v podzemí propojit do jednoho celku. Jeskyně byla v databázi rozdělena na dva objekty, 21-073A V lomu Alkazar, z. portál (30 m) a 21-073B V lomu Alkazar, v. portál (15 m). V jeskyni se nepracovalo, jedná se jen o zpřesnění údajů.

21-077 Vývěr nad klásterem. Pracoviště členů ČSS ZO 1-05 Geospeleos (J. Loh a spolupracovníci) se nachází v občasném vývěru krasových vod nedaleko nad oplocením kláštera ve Svatém Janu pod Skalou. Dne 7. dubna 2018 se, po pěti letech práce ve vývěru, podařilo v hloubce 10 m dosáhnout menší volné, částečně zaplavené dutiny, která míří j. pod svah. Zatím je volná dutina dále neprůlezná a pokračuje dále pod vodní hladinou (LOH 2018). Jedná se o první jeskyni s aktivním stálým a silným tokem podzemní vody zjištěnou v Českém krasu, jeskyní fakticky protékají vody vyvěrající potom v několika větvích pramene ve Sv. Janu p. Skalou. Práce v dalším období pokračovaly přerušovaně, což bylo dáno i nutností skloubit režim prací s užíváním vody pramenů. K datu uzávěrky bylo ve vývěru dosaženo hloubky 14 m a každý z těchto metrů byl získán těžkou prací za intenzivního čerpání vody. Dutiny průstupné pro potápěče se zatím nepodařilo zastihnout.

21-054 Arnika. V ponorové jeskyni v horní části údolí Propadlé vody provedli členové ČSS ZO 1-05 Geospeleos několik pracovních akcí směřovaných na dno Vodní chodby ve v. části jeskyně. Po víceleté odmlce, způsobené zaplavením tohoto pracoviště, bylo možné po prodloužení těžební lanové dráhy postoupit šikmo dolů o 3 m k VSV. Vzhledem k tomu, že nejnižší položené místo jeskyně se nachází v z. části, zůstává však denivelace 36 m beze změn. Rovněž délku 194 m zatím neupravujeme.

23-003/C Třetí sluj, 23-004 Čtvrtá sluj. V těchto jeskyních v lomu na Chlumu u Srbska došlo k novému mapování prostor (V. Bláha a kol., ČSS ZO 1-06), prolongace ani výzkum zde neprobíhaly.

23-007 Systém Srbské jeskyně – Netopýří jeskyně. V jeskynním systému v lomu na Chlumu u Srbska pracují členové ČSS ZO 1-06 Speleologický klub Praha. K prolongačním pracím došlo v posledních letech na řadě míst tohoto členitého systému, větší volné prostory ale objeveny nebyly. V roce 2018 byla po vyčištění nově mapována Bahnitá sonda, jejíž dno patří k nejhlubším místům celého systému, zhruba ve stejné úrovni jako je dno Katedrály. V prostoru Bahnité sondy bylo nově mapováno 6,1 m v horní

části, ve spodní části došlo k propadnutí sedimentů o 7,5 m. Celkem dosáhly prostory Bahnité sondy délky 13,6 m. V Bahnité síni došlo k prolongaci dvou plazivek (8 a 3 m), další krátký úsek plazivky a komína (3 a 2 m) byly mapovány v propojovacím úseku Netopýří jeskyně a Srbských jeskyní. Při dně Katedrály došlo v uplynulých letech k postupu o 12 m, dnes mají tyto prostory ale zavalený vstup. Prostory ve Vlčí vyhlídce nad dómem Katedrála mají již celkem délku 56,5 m. Ne ve všech případech je zcela jasné, zda některé z těchto prostor (například v Bahnité sondě) již nefigurovaly v předchozích souhrnných údajích délky jeskynního systému. Protože jsme ale údaj délky celého systému neaktualizovali již od roku 2011, pokusili jsme se nové postupy posledních 8 let v celém systému sečíst a celkově navyšujeme jeho délku v databázi o 59 m na současných 1 339 m (denivelace se nemění). Ovšem v jeskynním systému tohoto rozsahu a členitosti by různí mapěři jistě naměřili celkovou délku jeskynních prostor nejméně s odchylkou $\pm 5\%$, tedy provedená změna údaje celkové délky je spíše jen snahou o dosažení matematické správnosti součtu.

23-051/A Nová Krápníková. V jeskyni ležící ve stejném lomu se od roku 2017 občasné pracuje v tzv. Síňce nedostupnosti, která už není po rozšíření vstupu tak nedostupná, jako bývala. V uplynulých dvou letech v ní došlo o postup o 2 m směrem dolů a asi o 3 m ve vodorovné chodbě, celkem tedy o 5 m. Spojení s Černou jeskyní (23-051/B) je nyní opět průlezná a celek jeskyně 23-051 dosahuje délky 51 m.

23-056 Pupeční. Malou vysoko položenou jeskyňku v prostoru skal Na Bříči mezi Červenými stěnami a Pupkem prozkoumali orientálně 27. ledna 2018 členové ČSS ZO 1-06. Prolezli do dutiny s doupětem do vzdálenosti 5 m, na povrchu byl nalezen blíže neurčený velký pravěký střep. Jedná se o nezdobenou hrubší keramiku s hrubým ostřivem a jednoduchou profilací okraje, přesně nedatovatelnou (pracovně eneolit až doba halštatská). Nález byl uložen ve sbírkách MČK Beroun.

24-020 Čerinka (Palachova propast). Ve spodní části propastovitě jeskyně ležící na Paní hoře u Bubovic bylo provedeno pracovní skupinou J. Hýbla (ČSS ZO 1-05 Geospeleos) několik akcí na opětovné zprůchodnění Italovy chodby do nejnižší položeného místa v jeskyni v hloubce 87 m, známého v r. 1994. Průnik řídkými jíly ale zatím nebyl úspěšný. V oblasti Galerie ve svrchní části jeskyně pracovala ZO na osazení prvků pro bezpečnější pohyb speleologů (zajištění lany; výměna stávajícího lanového žebříku za pevný ocelový).

24-101 Studniční. V této členité jeskyni ve svahu Mokrého vrchu u Bubovic pokračovaly práce pod vedením J. Zapletala (ČSS ZO 1-05 Geospeleos) situované do nejnižší položené sv. části. V Ostřavském komínu bylo postoupeno o 3 m vzhůru s viditelným pokračováním. V nejnižší ležících místech jeskyně, zvaných Třícitka, postoupil výkop o 3 m (z toho 1 m do hloubky). Ukázalo se, že se jedná o rozsáhlejší, sedimenty zcela zaplněnou prostorou směřující pod Holezecký dómek. Proto byla lépe zprůchodněna Stoupačka do Holezeckého dómku, kde byla vyhloubena 1,5 m hluboká sonda ve směru předpokládaného pokračování k V. Celková délka jeskyně se zvýšila na zhruba 225 m a hloubka na 31 m.

26-002 Na Javorce. Na webových stránkách pracovní skupiny Babyka (ZO ČSS 1-11 Barrandien) je poslední údaj délky této významné jeskyně, ležící nedaleko hradu Karlštejna, uveden ke konci roku 2017. Celková délka tehdy činila 1891 m. Denivelace jeskyně se nezměnila. Od té doby se stále intenzivně pracuje v pokračování severním směrem nedaleko pod propastí Dvě tlamy, kde došlo k posledním objevům. Prostory jsou velmi úzké, takže každý metr je

pracně vybojovaný (v prostoru této odbočky proběhlo v posledních letech už na 50 pracovních akcí, které vyžadují plno technologie – umělé větrání, tzv. vintocká dráha na transport materiálu, kabely, atd.). Metry délky tedy přibývají pomalu a postup dosud ani nebyl podrobně zmapován. Délku jeskyně v databázi k datu uzávěrky upravujeme na 1900 m.

7. Nově evidované jeskyně

Za objevy nových jeskyní zahrnutých v popisovaném období do databáze stála hlavně těžba v činných lomech. Byly ale podchyceny a zkoumány nové menší jeskyně v přirozeném terénu mimo lomy. Fotografie z nově objevených jeskyní jsou uvedeny na druhé, třetí a čtvrté straně obálky časopisu.

13-027 Kubrychtova. Malá jeskyně ve 13. krasové skupině nedaleko Turských maštálí byla odkryta M. Hahnem a J. Peckou (ČSS ZO 1-02 Tetín) ve dnech 31. prosince 2017 až 1. ledna 2018. Vchod leží pod vyhlídkou, která je v místě bývalého vrcholně středověkého tetínského hradu, tedy v prostoru bývalého lomu Pod Hradem. Jeskyně je pojmenována podle tetínského jeskyňáře S. Kubrychta, jednoho ze zakládajících členů tetínské speleologické skupiny, který zemřel v listopadu 2017. Jeskyně byla evidována jako samostatná, protože leží v jinak skloněném svahu než nedaleké Turské maštale. Při zpracování odborného stanoviska k žádosti o výjimku našel K. Žák ve vrstvě fragmentovaného jílu obratlovčí mikrofaunu. Fauna byla určena I. Horáčkem a S. Čermákem jako glaciální, zřejmě z druhé poloviny poslední doby ledové, čemuž by nasvědčovala i přítomnost kryogenních sekundárních karbonátů. Dne 11. února 2018 proběhl odběr velkého vzorku sedimentu pro výzkumy I. Horáčka, další odběr potom v červnu a vzorky byly zpracovány plavením během terénního kurzu studentů Přírodovědecké fakulty UK. Byli zjištěni lumík, větší hraboš, netopýři, žába, skořápky vajec. Zpracování tisíců drobných kostiček a zoubků potrvá jistě několik let. Délka jeskyně k datu uzávěrky je cca 7 m, denivelace činí 2 m.

14-041 V Řečíně. T. Dvořák dne 15. dubna 2018 při čekání na mapovací skupinu objevil náznak vstupu do jeskyně, kam ve stejný den pronikl za pomoci dorazivších kolegů. Dosud neznámá jeskyně se nachází nad železniční tratí na pravém břehu Berounky v úseku mezi Kruhovým lomem a lomem Montánka, nedaleko evidované jeskyně 14-028 Písková. Za nestabilním vstupem byla zjištěna prostora přibližně lichoběžníkového půdorysu velká zhruba 8×5 m s výškou okolo 1,3 m. Na povrchu sedimentu se vyskytovaly ojediněle kosti drobných recentních obratlovců (zajíci), zřejmě se jedná o mladý sediment. Protože byl objevený vstup do jeskyně v nestabilní sutí, byla v dalším období jeskyně otevřena novým přímým vstupem, který se stal průlezný dne 18. listopadu 2018. Přitom byly před vchodem jeskyně zjištěny pravděpodobně předkvartérní zvětraliny typu bílých vrstev a pozoruhodné radiálně paprscité typy jeskynního sintru, s průměrem jednotlivých kulovitých útvarů až do 20 cm. V jeskyni započala prolongace po udělení výjimky v lednu roku 2019. V neprůlezných odbočkách byly zjištěny zajímavé kořenové útvary pokryté sintrem. Celkové rozměrové charakteristiky jeskyně k datu uzávěrky jsou 26 m délky a denivelace 7 m.

14-042 Klášťovka. Nevelké jeskyně v Kruhovém lomu, asi 6 m pod skryvkovou etáží, odkryté již před několika lety, si povšiml T. Dvořák 31. prosince 2018. Chodba má délku 8 m a je zhruba vodorovná.

16-010 Ztracený pes. Malá jeskyňka s délkou 3 m a převýšením mezi dvěma vchody 2 m byla doplněna do evidence při revizi jeskyní 16. skupiny M. Hejnou a M. Majerem dne 31. května 2019. Nachází se ve skalním žebzu sz. od Císařské rokle. Toto skalní žebro,

ve kterém jsou již dříve evidované jeskyňky 16-005 Skalní brána, 16-006 Doupná a 16-007 Aniččina, lemuje po SZ straně samostatné mělké údolíčko souběžné s Císařskou roklí.

18-045 Na 6. etáži. Malá členitá krystalová dutina byla zjištěna odstřelem č. VI/341 dne 20. září 2016 na 6. etáži Velkolomu Čertovy schody-východ (dále VČS-východ). Bez přiřazení evidenčního čísla byla zmíněna již v předchozích doplňcích, v kapitole o mineralogickém a geochemickém výzkumu (ŽÁK et al. 2017). Má délku jen zhruba 4 m a převýšení 2 m, obsahovala ale několik generací krystalů kalcitu, včetně šedavě zbarvených krystalů s jemně dispergovaným pyritem. Do evidence byla zahrnuta proto, že vzorky z ní se stanou předmětem výzkumu. A. Komaško zjistil, že povrch některých krystalů je pokryt povlakem křemene. Jeskyně zatím nebyla odtěžena.

18-046 Korozní. Odstřel č. III/201 dne 7. září 2016 odkryl vchod významné jeskyně na 3. etáži VČS-východ ve zhruba 432 m n. m. Dokumentací a mapováním této členité, 150 m dlouhé a zhruba 37,5 m hluboké jeskyně byl těžební firmou pověřen zaměstnanec Správy jeskyní ČR A. Komaško. Nakonec bylo na studium jeskyně k dispozici více jak dva roky. Její horní partie byla odstřelena až 13. března 2019, při tom došlo k zavalení nižších prostor (jeskyně hloubkově zasahuje přes dvě etáže). Jednalo se o morfologicky složitou jeskyni s dvěma menšími členitými dómy. Horní z nich hostil bohaté nárůsty sintrů první generace (ve smyslu klasifikace platné v Koněpruských jeskyních), které se vyskytovaly jen v horní části prostory nad nápadnou úrovní zarovnaných korozních stropů. Spodní členitý dóm a přilehlé prostory byly vesměs korozního původu se slepými komíny ve stropě, s částečně vypreparovanými devonskými zkamenělinami na stěnách. Jeskyně byla důležitá pro poznání vývoje krasu v koněpruském devonu.

18-047 Kostnice. Dne 1. srpna 2017 byl odstřelem č. II/78N odkryt poměrně nápadný jeskynní portál na druhé (v tomto místě prakticky nejvyšší) etáži lomu VČS-východ v cca 448 m n. m., blízko hranice povolené těžby. Jeskyně byla orientačně prohlédnuta 4. srpna 2017. Rámcově sleduje velkou kalcitovou žílu směru SSV–JJZ. Korozní dutiny ale často vybočují mimo tuto žílu, nebo ji protínají. Přítomny jsou i směrem nahoru slepé, dovrchní korozní kopule, dokládající vznik dutin korozi v plně zaplavené (freatické) zóně.

Několik metrů za vstupem se chodba láme směrem dolů do ústí dvou souběžných propástek. Těmi lze za pomoci lana sestoupit celkově o 16 m do členitého dómku, protaženého ve směru zmíněné kalcitové žíly. Z dómku o rozměrech cca 15 × 4 m, poznamenaného odstřely a opadem bloků kalcitové žiloviny, vybíhají směrem nahoru dvě hlavní pokračování. Jedna jeho stoupající část směřuje k počvě etáže, druhá na opačnou stranu směrem pod les. Ve stoupajícím konci dutiny zde trčí ze stropu kořeny stromů. Celkově je délka všech prostor jeskyně 100 m a hloubka od vchodu 17 m (mapování M. Hejna, M. Jakovenko v lednu a únoru 2019). Výzdoba je reprezentována několika typy sintrů, včetně sintrů zřejmě ekvivalentních první a druhé generaci výzdoby Koněpruských jeskyní. Místa jsou tyto staré typy sintru poznamenány mladší korozi sestupnými vodami. Dne 30. ledna 2018 jeskyni při sčítání netopýrů navštívili I. Horáček a A. Komaško a našli v sedimentu v části směřující pod les kosti velkých obratlovců (podle předběžného určení I. Horáčka malý nosorožec, drobnější kuň, bovid, zajíc a pištucha). Část kostí v jeskyni nechali, KOMAŠKO (2019) uvádí, že byly později z jeskyně odcizeny. Dne 6. června 2018 došlo v rámci kurzu Ivana Horáčka k odběru vzorků na obratlovčí mikrofaunu. Jeskyně

by vzhledem ke svojí pozici na hranici povolené těžby zřejmě nemusela být odtěžena.

18-048 Skvrnitá. Při patě lomové stěny na menším stupni nevysoko nade dnem Červeného lomu mezi Koněprusy a Suchomasty byla z iniciativy P. Amlera (ČSS ZO 1-04 Zlatý kuň) od 13. července 2019 zahájena prolongace úzké korozní chodby vytvořené podle pukliny. Chodba se nachází velmi blízko od dřívější jeskyně 18-011 Střelené, odtěžené v lomu v roce 1986. V současnosti prolongovaná dutina se této odtěžené jeskyni nepodobá ani na mapě, ani na fotografiích (archiv J. Plota). Evidujeme tedy prolongovanou dutinu jako samostatnou jeskyni. Tvoří ji úzká vysoká korozní chodba ve vrstvách suchomastských vápenců, zapadajících mírně směrem do masivu, která se na konci zužuje a snižuje. K datu uzávěrky dosáhla jeskyně délky 7,5 m a je zhruba vodorovná.

24-129 Nad Břesnicí. Skupina krasových kanálků průlezných nejvýše 2 až 3 m se nachází asi 40 m šikmo vpravo nad jeskyní 24-002 v údolí Bubovického potoka/Břesnice. Do databáze byla doplněna v lednu 2019 s celkovou délkou 3 m.

29-021 Tygří past. V lomu Mramorka mezi obcemi Zbuzany a Chýnice, ve kterém se od roku 1926 příležitostně lámaly vápence pražského souvrství pro kamenické práce (s obchodním označením „zbuzanský mramor“), byl dne 2. září 2019 B. Vrabcovou (ČSS ZO 5-03 Broumov) objeven ve dně skryvkové etáže na jz. konci dobývacího prostoru otvor 20 × 20 cm. Ústí propásky bylo následně rozšířeno na rozměr 1 × 0,5 m, průniku do viditelných volných prostor však zabránila níže ležící úžina 20 cm. Za asistence V. Bláhy (ČSS ZO 1-06) se 22. listopadu 2019 podařilo úžinu rozšířit a sestoupit do malé prostory (3 × 1 × 2 m) s navazující 2,5 m dlouhou chodbičkou založenou na tektonické poruše směru SV–JZ. V nejnižší položeném místě prostory pokračuje dolů po příčné tektonice k JV zatím neprůlezný travitod – vymytá suť na jeho dně svědčí o schopnosti odvádět srážkové vody do podzemí. Stěny jeskyně modelují stropní koryta a kulisy, na stěnách jsou místy drobné pizolity. Dno prostory vyplňuje suť s hlínami a také s odpadky, které svědčí o časově delší existenci otvoru (nalezen obal s datem 2015). Jeskyně byla zmapována M. Kolčavou (ČSS ZO 1-05) dne 24. listopadu 2019, z čehož vyplynula délka 12,5 m a hloubka 4,7 m.

8. Závěr

Za dva roky od uveřejnění poslední aktualizace soupisu jeskyní se díky prolongacím, novým objevům a přesnější evidenci a mapování zvětšila souhrnná evidovaná délka jeskyní Českého krasu o 553 m na celkových 25 224 m. Vývoj počtu evidovaných jeskyní a souhrnné délky všech jeskyní v Českém krasu je uveden v obrázku 1. K výraznějším objevům prolongací ve známých jeskyních nedošlo. Celkem ale bylo evidováno 10 nových jeskyní a v databázi jeskyní Českého krasu je tak k datu uzávěrky celkem 706 záznamů. Tři z nově objevených jeskyní byly zjištěny v přirozeném terénu mimo lomy. Nejvýznamnější ve volném terénu byl objev jeskyně V Řečíně ve 14. krasové skupině. Čtyři malé jeskyně byly dokumentovány ve starých neaktivních částech lomů. Další tři jeskyně byly odkryty při těžbě probíhající ve Velkolomu Čertovy schody-východ u Tmaně. Dvě z nich, jeskyně 18-046 Korozní a 18-047 Kostnice, byly poměrně rozsáhlé a významné pro poznání vývoje krasu v této oblasti.

Literatura

EIGNER J. (2019): Činnost archeologa Slavomila Vencla v Českém krasu. – *Český kras*, 45: 74–75. Beroun.

- HROMAS J. (1967): Zpráva ze speleologického průzkumu dne 16. září 1967. – Nепublikovaná zpráva, Archiv Muzea Českého krasu v Berouně, archivní položka č. 43. 1 strana.
- KNITLOVÁ M., HORÁČEK I. (2017): Genus *Apodemus* in the Pleistocene of Central Europe: when did the extant taxa appear? – *Fossil Imprint*, 74, 3–4: 460–481.
- KOLČAVA M. (2018): Speleologická mapa lomů, štol a jeskyní v těžebním pásmu Mořina – Amerika v Českém krasu. – *Český kras*, XLIV: 27–52. Beroun.
- KOMAŠKO A. (2019): Koněpruské jeskyně. – In: ŠIMEČKOVÁ B. (Ed.), *Zpřístupnění jeskyně 2018, Ročenka Správy jeskyní České republiky*. 20. Správa jeskyní České Republiky. Praha.
- LOH J. (2018): Výsledky prací v občasném vývěru nad klášterem ve Svatém Janu pod Skalou v Českém krasu. – *Český kras*, XLIV: 60–63. Beroun.
- LOŽEK V. (2018): Zánik pěnovcové sedimentace v Podkopianinské rokli (přírodní rezervace Radotínské údolí, Český kras). – *Český kras*, XLIV: 5–10. Beroun.
- LOŽEK V. (2019): Ekosystém v geologické minulosti. – *Živa*, 2/2019: XLII.
- MATOUŠKOVÁ Š., ROHOVEC J., NAVRÁTIL T., BOUBLÍK J., KRÍŽOVÁ Š., VAŇKOVÁ M. (2019): Mercury geochemical prospection in medieval money forgers underhand workshop in Koněpruské Caves. – *Abstracts of 14th International conference on mercury as a global pollutant, Krakow, Poland, September 8–13, 2019*: 139. Kraków.
- PUTALOVÁ T. (2016): *Přestavby dentálního fenotypu hrabošů v průběhu současného glaciálního cyklu*. – Diplomová práce, Přírodovědecká fakulta Univerzity Karlovy: 1–123. Praha.
- RMOUTILOVÁ R., GUYOMARCH P., VELEMÍNSKÝ P., ŠEFCÁKOVÁ A., SAMSEL M., SANTOS F., MAUREILLE B., BRŮŽEK J. (2018) Virtual reconstruction of the Upper Palaeolithic skull from Zlatý Kůň, Czech Republic: Sex assessment and morphological affinity. – *PLoS ONE*, 13(8): e0201431. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0201431>
- ROWBERRY M., DUBOIS C., KAUFMANN O., BEALE J.-M., BLAHUT J. (2018): Weathering by dolomite dissolution responsible for the formation of an important palaeontological locality in the Prague Basin. – *Acta Geodynamica et Geomaterialia*, 15, 3: 297–309.
- SUCHÝ V., MACHOVIČ V., LAPČÁK L., BORECKÁ L., ŽALOUKOVÁ M., SVĚTLÍK I. (2018): Silicifikace, moganit a diagenese minerálů SiO₂ v nejstarších speleotémách Koněpruských jeskyní v Českém krasu. – *Zprávy o geologických výzkumech (Geoscience Research Reports)*: 51, 1: 3–11.
- SUCHÝ V., ZACHARIÁŠ J., TSAI H.-CH., YU T.-L., SHEN CH.-CH., SVĚTLÍK I., HAVELCOVÁ M., BORECKÁ L., MACHOVIČ V. (2019): Relic Pleistocene calcareous tufa of the Chlupáčova sluj Cave, the Bohemian Karst, Czech Republic: A petrographic and geochemical record of hydrologically-driven cave evolution. – *Sedimentary Geology*, 385: 110–125.
- TRÁVNÍČKOVÁ E. (2016): *Změny evropské netopýří fauny na hranici pliocen/pleistocen: rod *Myotis**. – Diplomová práce, přírodovědecká fakulta Univerzity Karlovy: 1–141. Praha.
- TRÁVNÍČKOVÁ E., HORÁČEK I. (2019): Staropleistocenní netopýří fauna z Petrova domu Koněpruských jeskyní. – *Český kras*, 45: 55–57. Beroun.
- WAGNER J., ZELINKA J., FRDLÍK R., KAHLERT B. (2016): Nález kostí a zubů medvěda v jeskyni Martina u Tetína (okr. Beroun). – *Český kras*, XLII: 23–26. Beroun.
- ŽÁK K., KOLČAVA M., JÄGER O., ŽIVOR R. (2003): Evidence jeskyní Českého krasu – stav k 1. říjnu 2003. – *Český kras*, XXIX: 5–20. Beroun.
- ŽÁK K., KOLČAVA M., ŽIVOR R. (2017): Evidence jeskyní Českého krasu: doplňky a změny za období 1. října 2015 až 30. září 2017. – *Český kras*, XLIII: 43–60. Beroun.
- ŽÁK K., ONAC B. P., KADEBSKAYA O. I., FILIPPI M., DUBLYANSKY Y., LUETSCHER M. (2018a): Cryogenic mineral formation in caves, Chapter 6. – In: A. PERŞOIU A. S.-E. LAURITZEN (Eds.), *Ice Caves*: 123–162. Elsevier.
- ŽÁK K., SÝKOROVÁ I., ŠULC A., KOČÁR P., MATOUŠKOVÁ Š., MAJER M. (2018b): Datování dvou vzorků uhlíkatých látek z jeskyně Martina v Českém krasu. – *Český kras*, XLIV: 53–59. Beroun.